

Oorlog is 'heiß'

Column: Voor de klas

Columns - 23 november 2017 - Auteur: Iduna Paalman

Bij de Tweede Wereldoorlog gaan de oren open. Als ik 'bomaanslag' zeg of 'concentratiekamp', 'Jodenvervolging' of 'nationaalsocialisme', gaan alle gezichten naar voren, alle monden dicht. Grammatica, woordjes, zinnnetjes, dat zal allemaal wel, maar de oorlog is *heiß*. Hoe gruwelijker hoe beter.

In een kwartiertje *Landeskunde* - we zijn eigenlijk bezig met de topografie van Duitsland en we verzamelen kenmerken van de verschillende *Bundesländer* en hun hoofdsteden - komt Dresden aan bod. Waar de leerlingen bij de Bremer Stadtmusiker nog half bewusteloos in hun stoelen hingen van de slaap, en bij Bayern alleen maar versuft "Bayern München, voetbal, ja ja ja" mompelden, schieten ze bij het horen van de bommen op Dresden omhoog.

"Wie deden dat?"

"Waren er veel doden?"

"Hoeveel van de stad was verwoest?"

"Was dat nodig?"

"Ja tuurlijk was dat nodig man, Hitler was veel erger."

Columnserie 'Voor de klas'

Docenten Duits zijn schaars. Met verschillende initiatieven wordt geprobeerd het vak aantrekkelijker te maken. Duitslandweb volgt beginnend docent Duits Iduna Paalman, die over haar leservaringen schrijft.

Als ik refereer aan het indrukwekkende lied *Wie liegt die Stadt so wüst* - een koorwerk over het bombardement, gecomponeerd door Rudolf Mauersberger en op 4 augustus 1945 voor het eerst opgevoerd in de resten van de uitgebrande Kreuzkirche in Dresden - luisteren de leerlingen ademloos. De meest emotionele regels over de platgegooide stad, '*Sie ist ja zu greulich heruntergestoßen / und hat dazu niemand, der sie tröstet*', hoef ik niet eens meer uit te leggen.

Als we bij *Bundesland Hamburg* zijn aangekomen en de leerlingen het belang van de haven uitzoeken vraagt een leerling haast hoopvol: "Zijn daar ook bommen gevallen?"

Een tweede leerling vertrouwt mij toe: “Ik ben een echte Tweede-Wereldoorlogfan.” Dan hoort hij wat hij zegt. “Kenner”, zegt hij er gauw achteraan, “kenner”. “Hitler was de verschrikkelijkste persoon aller tijden”, zegt een derde. Hij kijkt er wellustig bij, alsof hij zo dadelijk aan zijn feestmaal van vers geschoten wild gaat beginnen. “Ik kan me niet voorstellen dat iemand zoveel slechte dingen kan doen. Jij?”

Ook in een hogere klas, waar de Tweede Wereldoorlog-roman 'Damals war es Friedrich' wordt gelezen, wordt er ineens een stuk beter opgelet bij het hoofdstuk waarin meneer Schneider en de rabbi door de Duitse politie worden meegenomen. “Jullie kunnen wel raden hoe dat voor hen afliep”, zeg ik. “*Holy fuck*”, zegt een leerling.

Vroeger speelden ze oorlogje in de achtertuin, die leerlingen, nu begint het besef van goed en kwaad langzaam écht binnen te dringen. En niets zorgt voor zoveel focus en interesse als dat. Het is dus voor ons docenten misschien een goede tip; ingekakte of juist te drukke leerlingen? Plan een kort momentje oorlogsdetails in en ze zijn weer volledig bij de les.

[Beluister hier de compositie van Mauersberger](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/23757/oorlog-is-heiss>